

Prabowo en Papua

Wanneer in oktober a.s. Prabowo Subianto als opvolger van de huidige president Joko Widodo wordt geïnstalleerd, zal in de benarde situatie van de Papoea's geen verandering of misschien zelfs verslechtering optreden. De reden daarvan is dat onder Joko Widodo opnieuw bleek dat niet zozeer in Jakarta als wel door de militaire macht in Papua de dienst wordt uitgemaakt. Onder Jokowi – Widodo's bijnaam -, die toch bekend stond als wars van corruptie en machtsmisbruik, kregen de Papoea's het qua mensenrechten alleen maar slechter.

Tijdens de verkiezingscampagne kwam de kwestie-Papua slechts sporadisch aan de orde. De om begane wreedheden in Oost-Timor beruchte Prabowo beschuldigde buitenlandse machten ervan zich te mengen in de binnenlandse aangelegenheid van Indonesië. Hij zou 'de wet handhaven, het (veiligheids-)apparaat versterken en economische ontwikkeling versnellen'. Kandidaat Anies Baswedan, moslim en oud-gouverneur van Jakarta, merkte op dat in Papua 'gebrek aan gerechtigheid het voornaamste probleem is. Doel is niet louter geweld uit te bannen. Vrede is niet slechts de afwezigheid van geweld. Vrede is de aanwezigheid van gerechtigheid.' Baswedan, op wie politiek overigens ook het wel een en ander aan te merken is, verloor de verkiezingen.

Intussen hadden Benny Wenda en Edison Waromi van de *United Liberation Movement for West Papua* (ULMWP) de Papoea's al opgeroepen de stembuis te boycotten. 'Ons volk heeft al gestemd', zeiden zij. Dat was gebeurd tijdens het door zo'n vijfduizend Papoea's in november 2023 gehouden ULMWP-congres in de hoofdstad Jayapura. Toen werd uitgesproken dat de Papoea's al een eigen grondwet, kabinet en Groene staat-beleidsvisie hebben en klaar staan om onafhankelijk te worden.'

65.000 vluchtelingen

Op 20 juni a.s. wordt de jaarlijkse Wereldvluchtelingendag gehouden. Eind vorig jaar waren er naar schatting wereldwijd 110 miljoen mensen van huis en haard verdreven. In Papua weet de oorspronkelijke bevolking wat dat betekent. Verschillende bronnen melden dat er momenteel 65.000 Papoea's hun dorp hebben moeten ontvluchten.

Veel ontheemden komen uit het regentschap Nduga in het bergachtige centrale Hoogland. Daar werd in februari vorig jaar de Nieuw-Zeelandse piloot Philip Mehrrens gekidnapt door leden van het West-Papua Nationaal Bevrijdingsleger en voeren de militairen razzia's uit. Veel van de Papoea-vluchtelingen in eigen land bevinden zich al maanden in het oerwoud, opgejaagd als ze worden zelfs met gevechtshelikopters. Woningen en andere gebouwen worden verwoest. Er wordt met scherp geschoten en er vallen geregeld doden.

Nieuwe boeken

Tijdens de recent gehouden Papoea Solidariteitsdag in Amersfoort werden twee nieuwe boeken over de kwestie Papoea gepresenteerd. Madelyn van Rijckevorsel schreef: *Papua In sight, barriers and beyond*. Van Rijckevorsel is een kleindochter van Anton Colijn die in 1936 een expeditie ondernam naar de Carstensz-top in Papua, waar nu goud en andere grondstoffen worden gedolven. Haar interesse voor het regelmatig door haar bezochte eiland Nieuw-Guinea is vanzelfsprekend. Van Rijckevorsel geeft aan dat de problemen niet alleen voedsel, gezondheid en onderwijs betreffen, maar vooral veiligheid. (*Uitg. in eigen beheer, ISBN 978-90-9037905-0, 72 blz.; € 15,00*)

Het tweede boek is afkomstig van At Ipenburg: *Vrijheid, Een Papoea Dagboek 1995-2002*. De remonstrantse predikant was in deze periode actief als docent aan de Theologische Universiteit in Jayapura. Zijn verslag van het dagelijks leven van de Papoea's is authentiek. Als ooggetuige beschrijft hij de spanningen tussen de Papoea's en de massaal aanwezige militaire macht. Uit het boek blijkt zijn liefde voor de Papoea's, voor wie hij zich ook na terugkomst in Nederland blijft inzetten. (*Uitg. Stichting Zendingserfgoed, Zuidland 2024, ISBN 978-90-833568-3-9, 0254 blz.*)

RMS-demonstratie

Op 23 februari jl. hebben vertegenwoordigers van de Republiek der Zuid-Molukken (RMS), Papoea's en Atjehers in Den Haag voor het Vredespaleis gedemonstreerd. Doel was Retno Marsudi, minister van buitenlandse zaken van Indonesië, een spiegel voor te houden. Zij hanteert nl. een dubbele moraal, aldus de betogers. Marsudi spreekt zich enerzijds uit tegen wat hij de Israëlische bezetting van Palestijns gebied noemt. Anderzijds echter onderdrukt haar Republiek zelf sinds 1950 de in dat jaar rechtmatig uitgeroepen Molukse onafhankelijkheid, en ook de Papoea's. De regering in Jakarta zegt voorstander te zijn van een twee-statenoplossing voor het Palestijns-Israëlische conflict. De RMS-regering in ballingschap stelt nu dat een twee-statenoplossing ook van toepassing is voor het Molukse conflict met Jakarta.

Molukkers teleurgesteld

Molukkers werden de afgelopen maanden tot twee keer toe teleurgesteld in Nederlandse autoriteiten.

De datum

* In de eerste plaats gebeurde dat door een uitspraak van nu demissionair premier Rutte dat Nederland 'volledig en zonder voorbehoud' erkent dat Indonesië op 17 augustus 1945 onafhankelijk werd. Op die dag riep de voor onafhankelijkheid strijdende leider Soekarno eenzijdig de onafhankelijkheid van de Republiek Indonesië uit. De volkenrechtelijke basis van de Indonesische onafhankelijkheid van Nederland als koloniale macht ligt echter in de *Wet Soevereiniteitsoverdracht aan de Verenigde Staten van Indonesië*, die op 27 december 1949 in werking trad. In toen gemaakte afspraken over mogelijke afscheiding van delen van Indonesië ligt de juridische basis van de op 25 april 1950 geproclameerde RMS. Inmiddels verklaarde premier Rutte wel dat de erkenning van de onafhankelijkheid niet geldt voor juridische aangelegenheden, terwijl ook de Verenigde Naties nog steeds de datum in 1949 hanteren.

De BVD

* De tweede teleurstelling betrof het bericht dat de Nederlandse Binnenlandse Veiligheidsdienst (BVD) gedurende bijna veertig jaar ir. J.A. Manusama, van 1966 tot 1993 president in ballingschap van de RMS, als een kennelijk voor Nederland potentieel vijandig en staatsgevaarlijk politiek leider in de gaten heeft gehouden. De teleurstelling vloeit voort uit het feit dat de RMS-leider juist steun vanuit Den Haag verwachtte voor zijn immers rechtmatig uitgeroepen republiek. Bovendien was bekend dat Manusama van meet af aan wars van revolutionair geweld en daarvan ook tijdens de treinkaping bij het Drentse dorp De Punt in 1977 getuigde.

Relevante websites:

* Op de website van de stichting ZMP wordt een vergelijking gemaakt tussen het rechterlijke verbod voor wapenleveranties aan Israël en het ontbreken van zo'n verbod waar het Indonesië betreft.

- www.stichtingzmp.nl (Stichting ZMP)
- www.westpapua.netz.de (Westpapua Journal)
- www.freewestpapua.org (Free West Papua Campaign)
- www.republikmalukuselatan.nl (officiële website RMS)

COLOFON

St Zelfbeschikking Molukkers en Papoea's: Postbus 6100; 9702 HC Groningen
Telefonisch contact met StZMP Tijmen van 't Foort 06-11322163
E-mail: info@stichtingzmp.nl
Website: www.stichtingzmp.nl

Bankrekening NL53 INGB 0000 9130 00 t.n.v. Stichting ZMP